

ВАЗИФАЛАР

БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Гулистон шаҳрида Сирдарё вилоят фаолларининг йиғилиши бўлди. Унда вилоят ҳокими Ботир Маҳмудов Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг халқ депутатлари Жиззах вилояти кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида сўзлаган нутқида баён этилган фикрлар асосида вилоятни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш вазифалари тўғрисида маъруза қилди. Маърузачи ва музокарада сўзга чиққанлар республика раҳбариятининг ички ва ташқи сийосати, жумладан, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш борасидаги йўл-йўриқлари меҳнатнашлар томонидан қизғин қўллаб-қувватланаётганини таъкидлади. (ЎзА).

ФАОЛЛАР ЙИГИЛИШИ

Жиззах вилоят фаолларининг Ўзбекистон Президенти Ислам Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлоқ ва тараққиёт йўли» ҳамда «Ўзбекистон — келажак буюк давлат» рисоаларини ўрганишга бағишланган йиғилиши бўлди. Вилоят «Маҳалла» хайрия жамғармаси раиси Насим Нориевнинг маърузасида ва сўзга чиққанларнинг нутқларида мақруф рисоаларда мустақил республикамиз тараққиётининг асосий йўналишлари белгилаб берилгани таъкидланди, уларда баён этилган фикрлар асосида вилоятни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш масалаларига эътибор қаратилди. Вилоят ҳокими Алишер Тожиевнинг йиғилишда сўзга чиқди. Йиғилиш қатнашчилари республика Президенти Ислам Каримов номига мурожаатнома қабул қилди.

АСАКА ТУМАН КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

Халқ депутатлари Асак туман кенгашининг сессияси бўлиб ўтди. Унда ташкилий масала кўрибди. Носиржон Мамажонов бошқа ишга ўтгани муносабати билан ўзининг вазифасидан овоз этилди. Шу ердаги «Соҳибкор» давлат ҳўжалиги директори бўлиб ишлаб келатган Тиллаволи Якубов Асак тумани ҳокими этиб тайинланди. Сессияда вилоят ҳокими Қ. Обидов сўзга чиқди.

ОНАЛАР ВА БОЛАЛАРНИНГ СОҒЛИҒИ УЧУН

Ўзбекистонда ҳар миң чақалодан 140 тас касалланган бўлиб туғилмоқда. Хомилдор аёлларнинг ярмидан кўпроги турли дардларга чалинган бўлиб, бунинг асорати гўдакларга ҳам ўтмоқда. Шифокорларнинг Бухорода бўлиб ўтган махсус семинарида шу мисоллар айтиб берилди. Семинарда Бухоро вилояти ва Тошкент неонатологлари, педиатрлари, гинеколог-акушерлари қатнашди. Урашув оналар ва боланинги муҳофаза қилиш муаммоларига бағишланди. Семинар қатнашчилари бу соҳалар ишларини яхшилаш чоралари қўрилатганини таъкидлаб ўтди. Жумладан, чақалоқларни ички ишга еттуна, шунингдек хомилдор аёлларни бепул боқиш учун кўпроқ маблағ ажратилмоқда, болалар таъминининг турлари кўпайтирилмоқда. Оналик ва боланинги муҳофаза қилиш хизматини мустақамлаш масалалари ижтимоий жиҳатдан ҳам муҳимлиги қайд этилди. Республикада турт мучаси муаммалар ва мутаносиб бўлмаган чақалоқларнинг туғилиши ҳақи ҳам қўроқ даражада турлибди, бу ҳол хомилдор аёлларнинг ютуғи оватқилини билан боғлиқдир. Ондаги оқилона раҳбарлаштириш соҳасидаги ишнинг аниқ мақсадини қўлаб-қўллаш, фарзандлар орасидаги ёшда илмиғи асосланган фарқ бўлишига риоя этиш лозим. Она ва боланинги соғлиғи, онанинг бахти ана шунга боғлиқ. (ЎзА мухбир).

ЧИГИТНИ СИФАТЛИ, ҚУЛАЙ МУДДАТЛАРДА ЭКИБ ОЛАЙЛИК



СУРАТЛАРДА: 1. Жамоа ҳўжалиги бошқаруви раиси Ҳасанбой Бўрибоев бригада бошлиғи Солижон Назаров билан экиш сифатини кўздан кечирмоқда. 2. Чигит экилатйр.

Р. АКБАРАЛИЕВ олган суратлар.



ДАЖИКАЛАР КАДРИ

Репортаж

Одатда, ҳосил тақдирини, ойлар, кунлар эмас, дақиқалар ҳал қилади. Озгина сусткашлик йўл қўйилди, хирмонга путур етди, дегевинг.

Шунинг учун ҳам экинчи, парварини, йиғим-теримга, деҳқонлар, хусусан пахтақўрлар алоҳида таъбирларнинг қўришди. Мавсум учун зарур бўлган техника соғланмади, далалар тайёрланди. Аниқ тадбирлар, режалар тузилди. Ҳар бир тадбирнинг бажарилишига масъул ишбошилар таъйинланди.

Бекобод туманидаги «Деҳқонбол» жамоа ҳўжалиги далалари гажик. Пайкал четларида чигит ивтиши яншилади, ўғит, уруғлик уюмлари, Кўш ҳўроратидан, деҳқон меҳнатидан тобора келган оғатларда селка тирилган тракторлар аста оқимайди.

Колхоз бошқаруви раиси, тажрибали пахтакор Ҳасанбой Бўрибоевни Нуҳмонжон Қосимов бошлиқ бригада даласида учратдик. Оғтоб нуллари бир қиздира бошланди. Раис пайкал ичига уч-тўрт қадан кириб, бир сиким тупроқ олди. Кафтлари орасига олиб экиб кўрди. Майин, донатор. Қиш

бўйи ўғитга, ҳамга тўйинганлиги сезилиб турибди. У тупроқни сочиб юборди-да, пайкал бошида шай бўлиб турган тракторчига «ҳайда» ишорасини қилди. Трактор товушини бироз баландлатиб, шитоб билан одимлади. Ортдан кўтарилган енгил чанг бироз тингач, уруғ тушириб масофаси ва сонини текшириб кўрдик. — Уяларга белгилаган миқдорда уруғ тушибди, оралиқ ҳам кўнгилдагидек, — деди Ҳасанбой ака. — Агар иш шу зайдга кетадиган бўлса, икки кунда режани бажариб қўйсизлар, яна, — деди у бригадирнинг елкасига кўлини қўйиб. — Очигини айтганда, чигит экиш мавсуми ҳамма ерда кўтаринки руҳда ўтади. Югур-югур, уни топ, бунинг топ аж олади. Сизларда эса осойиштадик. Бунинг боиси нима? — сўради саркордан.

— Ҳамма нарса ишни ташкил этишга боғлиқ, — деди у. — Айримлар мавсум масъулиятини сезиш-

майди, 8 бепарволик биланми экин-тикин ишларига кўнгилдагидек таъбирларни қўришмайди. Елиб-югурини, йўқини йўқитиш ўрнига у етишмайди, бу етишмайди, деб баҳона қилишади. Дўппи тор келганда эса югур-гилаб қилишади. Бизда ҳамма ўз ишини билиб қилади. Деҳқонга шароит яратилса, у қандай меҳнат қилишини яхши билади. Шунинг учун ҳам ишларимиз юришиб бормоқда.

Ҳозиргача чигит экишлик лозим бўлган 1800 гектар ернинг қариб ярмига баракка уруғи қадаб бўлинди. Ишлар бир маромда давом этапти. Худо хоҳлаб ҳаво юришиб турса, муҳим иш 4—5 кунда якунланади. Ерда нам етарли пайтида чигитни экиб олиништи.

Ҳўжалик миришкорлари тажрибали мутахассис Ҳасанбой Бўрибоев бошчилигида оқилона иш юритиб, қўловончи натижаларни қўлга киритишмоқда. Ўтган йили миришкорлар табиат қийинчиликларига қарамай мўл ҳосил етиштиришди. Давлат-

га 4220 тонна ўрнига 4774 тонна оқ олтин етказиб берилиб, режа 113,1 фоизга адо этилди.

Етиштирилган пахтадан 108 миллион 379 миң сўм даромад олинди. Шунинг 34 миллион 658 миң сўми соф фойдалар. Жами деҳқончиликдан олинган даромад 188 миллион 753 миң сўмдан ошди. Иш билганга миң тилло, деб шунини айтишадидал.

Ҳа, «Деҳқонбол» жамоа ҳўжалиги миришкорлари экинчи замирасио қишнинг аёни, кўз очирмас шамолларига дош бериб ишлаймоқда. Улар ишнинг кўзини билиб, баракали меҳнат қилишайтир. Шунинг учун хирмонлари йил сайин юксалиб борапти. Меҳнатнинг тағи роҳат, деганларидек, шунга яраша даромадлари ҳам юқори.

Даромадга қараб буромад. Олинаётган фойданинг бир қисми қишлоқларни ободонлаштириш, меҳнатқиларга қўлайликлар яратишга сарфланапти. Янги уйлар қишлоқлар файига фай қўлиб турибди. Кўчалар асфальтланган. Туялар чароғон. Болалар боғчалари, мактаблар етарли. Сўлим оромгоҳлар,

клуб, чойхоналар ва бошқа маданий-манший муассасалар аҳоли хизматида. Ичимлик суви бор. Кўпчилик колхозчилар хонадонларида зангори олов порлаб турибди.

Меҳнатдан келса бойлик, турмуш булар чиройлик, дейди доно халқимиз. Ҳақ гап. Деҳқонободлик миришкорлар ўз турмушларини ҳалол меҳнат билан янада яхшилашга муваффақ бўлишмоқда. Улар бу йил ҳам катта хирмон яратишларига шубҳа йўқ. Биз ҳўжалик далаларини айланар экинмиз шунини ҳис қилдик. Ҳамма иш билан банд. Уруғлик омборга қишдаёқ келтириб қўйилган. Минерал ўғит, ёнили етарли. Техника пухта созланган. Шунинг учун ҳам чигит экиш билан боғлиқ агротехник тадбирларнинг биронтасида узилиш бўлмапти.

Бугун барча бригадаларда экиш ишлари бир маромда бормоқда. Тракторлар бегўтхот ишлаб турибди. Баракка уруғи тушган майдонлар кун сайн эмас, соат сайин кўпаяпти. Ана шу ерларда яхши ният билан экилган чигит бир текис униб чиқиб, яшил пайкаллар ҳосил қиладиган кунлар яқин.

У. МУҲАМЕДОВ,
К. РИХСИЕВ.

ИККИНЧИ БАҲОР

ИШТИХОН РАЙОНИДАГИ ШАРИФ ОДИЛОВ НОМЛИ ЖАМОА ҲўЖАЛИГИ БОШҚАРУВИНИНГ РАИСИ АБДУРАҲМОН АШИРОВ ҲИКОЯ ҚИЛАДИ

он сўм пул тушди. Умуман, ўтган йили колхоз бўйича жами 34 миллион сўм даромад қилинди. Бунинг 32 миллион сўминин пахтачиликдан тушган даромад ташкил этади.

Астойдил тер тўкиб, Аллоҳдан баракасини сўраган асқа кам бўлмайди. Бу — ҳақиқат. Биргина Шопўлат Жўраев бошлиқ бригада жамоасини мисол қилиб олайлик. Улар 90 гектар майдонда деҳқончилик қилишиб, ҳосилдорликни 34 центнерга етказишди. Қир-адрикларда бундай кўрсаткичга эришиб катта меҳнат ютуғидир. Бригадир оиласининг уч аъзоси билан биргаллик 350 миң сўм ҳал олди. Ойликдан ташқари олган қўшмачси 500 миң сўмга етди. Унинг жамоасидаги сувчлар — Ях-

шибой Елғошев, Баҳодир Халилов, Баракка Элибоев ва механизатор Елғон Раббимовлар ҳам мўмай даромад бўлишди. Шаман Одилов, Уриной Раҳимов, Сайрасул Ҳамроев ўртоқлар етакчи бўлган бригадаларда ҳам манфаатдорлик юқори кўрапти.

Ҳўжалигимизнинг иккинчи баҳорини ҳам яхши ният билан бошладик. 340 гектар майдонга чигит қадамыш. Майдонларимиз асосан қир-адриклардан ташкил топгани учун келгусида ҳўжаликни узумлиқка иختисослаштириш ниятимиз бор. Ҳозирда 200 гектар ерда тоқозор барпо қилганмиз. Бу майдон яна 60 гектарга кенгайди.

Чигит экишни қизғин бошлаб юбордик. Ҳар кунини 7 та ҳайдов трактори ва

4 та селка учум билан ишлатилмоқда. Мавсумга пухта таъйирлар билан киришилди. Сифатли уруғ, ёнили уруғ, етарли мийдорда ўғит олинган таёйрлаб қўйилди. Ариқ-суворлар тартибга келтирилиб, ерлар сифатли ишловдан чиқарилди. Айна вақтда 8 та чопиқ тракторни гўза қатор ора-ларига ишлов беришга шай турибди.

Шуни айтиш керакки, экин майдонларимиз 3 та электр қуввати билан ишлайдиган ва 13 та дизель насоси орали об-ҳайбга қондирилди. Яқинда тағин бир насос ишга тушди. Унга бозор иқтисодиёти шароитида 45 миллион сўм керак бўлган ҳолда биз атиги 7 миллион сўмлик харажат билан насосни ишга туширдик.

САРА УРУҒ ЭКИЛМОҚДА

Ҳўжаобод тумани ҳўжаликларига баҳорги экин ишлари бошлаб юборилди. Сифатли таъмирланган 63 та селка далага олиб чиқилиб, яхши ишлов берилган ерда баракка уруғи қадалмоқда. Туман деҳқонлари бу йил 4300 гектар ерда пахта таътиштирилади. Сифатли пахтакорлар асосан эрта-пишар ва серхосил «Фарона-3» навли чигит экинмоқ-

да. Сара уруғлики эса Ҳўжаобод пахта тозалаш заводи етказиб беришти. Воднида биринчи ана шу қоронада чигитни саралайдиган қўрилма ўрнатилган эди. Шунинг натижасида таътир ерда пахта таътиштирилади. Сифатли пахтакорлар асосан эрта-пишар ва серхосил «Фарона-3» навли чигит экинмоқ-

(ЎзА).

ИЛҒОРЛАРГА МУКОФОТ

Ангор пахта тозалаш заводи жамоаси ҳўжаликларини сифатли уруғ билан таъминлашга алоҳида эътибор бермоқда. Ш. Рашидов номли колхоз деҳқонлари жорий йилда 1.150 гектар майдонга сара уруғ экиштипти. Биринчи марта 300 гектар майдонга «Юдуз» навли ўрта тодали пахта уруғлиги қадалади. Жамоада оқ олтин етиштириладиган умум-

ий майдон бултургидан 50 гектарга қисқаради. Аммо заршунослар ҳосилдорликни ошириш эвазига жами 4.300 тонна қимматбаҳо санаот жамоаси таъйирлашмоқчи. Ҳўжаликда бултур чигит барвақт экилганди. Лекин обҳаво нуқулай келганлиги сабабли 400 гектар майдон бузиб экилди. Бу йил эса деҳқонлар оқсоқоллар билан кенгашиб 5 апрелдан ёппа-

сига ерга уруғ қадашга киришилди. 16 та бригаданда 32 та селка тақилган трактор умумли ишлатилмоқда. Ҳар кунини 110 гектар майдонга баракка уруғи қадалайтир.

Соат Туропов бошлиқ бригада аъзолари 90 гектар майдоннинг ҳар гектаридан режадан 34 центнер ўрнига 38 центнердан хирмон

кўтаришга аҳд қилишган. Бригада механизатори Урин Холлиев ва селкачи Тожимурод Сатторов ҳафтанинг голиби бўлиди.

— Экинчи қисқа муддатда якунлаш мақсадида механизатор ва селкачиларга тўланадиган иш ҳақини қайта кўриб чиқдик, — дейди жамоа ҳўжалиги бошқаруви раиси Бинокул Йўлчиев. — Агар бултур ҳар гектар майдонга чигит экин учун 25 сўм берилган бўлса, ҳозир 100 сўмдан тўланапти. Ҳар бир бригаданда иссиқ ов-

қат ташкил этилган. Биз экинчи узоғи билан 20 апрелгача тамомлаш чораларини кўришимиз. Илг яраши бўйича деҳқонларимизга 36 миллион сўм мукофот пули тарқатилади.

Жамоанинг Ҳамза Худойбердиев, Норбой Этаммуродов, Расул Чорпанбиев, Курбон Шоймардов, Халиф Ражабов бошлиқ бригадалари далаларида чигит экин айнаса уюшқоқлик билан олиб бораляпти.

К. БАХТЕРОВ.

Республика ҳукумати ва шахсан Президентимиз капитал қурилишга алоҳида эътибор бериб келмоқдалар. Чунки барча халқ ҳужалиги тармоқлари ичида капитал қурилиш салмоқли ўринини эгаллаб, деҳқончилик-саноат мажмуида кирувчи ташкилотларнинг моддий-техника асосини яратишда ва қишлоқ аҳолисининг меҳнат шартинини яхшилаш, маънавий ва маданий-оқартув масалаларини тубдан ўзгартиришда маълум ўринга эгадир.



мол молларини ишлаб чиқариш ва унга бўлган талабини бирмунча қондиришга имконият яратди. Утган вақт мобайнида халқимизга 8 миллион дона гишт, 9 минг куб метрдан зиёд йиғма темир-бетон буюмлари, 300 дона хонтахта, минг квадрат метр эшик, дераза етказиб берилди.

ҚУРУВЧИНИНГ КАДАМИ ҚУТЛУФ

Барча ташкилот ва саноат корхоналаримиздаги ишлаб чиқариш майдонлари қайта ҳисоб-китоб қилинди. Натигада ошқинча ва фойдаланилмаётган майдонларда 30 дан ортиқ кичик корхоналар ташкил этилиб, уларнинг кўпчилиги ганч, оҳақ, шиша ишлаб чиқармоқда. 1992 йили бу кичик корхоналарда 1500 метр хон атлас, 300 дан зиёдроқ чой-шабар йиғмаси, 500 дона кийим ва шунга ўхшаш бирмунча истеъмол моллари ишлаб чиқилди. Бу борада айниқса Наманган вилоят жамоа ҳужалиқари қурилиш трести бошқарувчиси Шавкатжон Икромов ҳамда Бухоро вилоят 2-сонли трест бошқарувчиси Каримжон Камоловлар иборатли ишларни амалга ошираётганликларини айтиб ўтиш жоиздир.

Қурилиш материаллари, электр қуввати ва транспорт воситаларидан фойдаланиш нархларининг кескин равишида ўсиши, нархларнинг беқарорлиги қурилишнинг буюртмачиларини мажбур қилиб берча неча ўн баробар ошиб кетишига сабаб бўлди. Бу эса ўн наватдан буюртмачиларнинг молиявий тақчиллигига олиб келди. Бугунги кунда халқ ҳужалиқининг кўпгина тармоқлари банклардан, пудратчи ташкилотлардан, қолверса бир-биридан катта қарзларга эгадирлар. Узоқ муддат мобайнида буюртмачилар томонидан ўз қарзларини тўламаслиги тугайли ҳамда кредит ресурсларининг чекланганлиги оқибатида пудрат ташкилотларининг маблағлари етishмай қолди. Олинган кредит учун тўланадиган устамаларнинг баландлиги эса буюртмачи ва пудратчининг имкониятларини чеклаб қўймоқда. Муаммолардан яна бири бажарилган иш учун буюртмачилар тўламаётган қаралардир. 1992 йили бу қарзлар 1,3 миллиард сўмини ташкил этди, ёки ба-

жарилган ишнинг 35 фоизи маблағсиз қолди, деган сўз. 1993 йилнинг дастлабки ойида эса қарз яна 420 миллион сўмга ўсди. Натигада ишчиларга ўз вақтида меҳнат ҳақини тўлаш имконияти бўлмапти. Бундан ташқари кўп таъминотчилар етказиб берилган материаллар, конструкциялар, ускуналар ҳақини олдиндан тўлаш услубига ўтиши пудратчиларни виҳоятда оғир ҳолатга солиди. Пулининг надраслангани пудратчилар учун яна бир зарба бўлмоқда. Бу, айниқса қурилиш материалларини сотиб олиш даврида сезилган. Бъ-зи буюртмачилар пойдевори қўйилган биноларни маблағ билан таъминлаш ва қурилиш давом эттириш имкониятидан маҳрум бўлмоқда. Натигада 30-40 фоиз ишлари бажарилган иморатлар қуриб битказилмай қolib кетмоқда. Агарда шу биноларни пудратчи ташкилотларга энг маъбул йўл билан бепул бериш масаласи ҳал бўлса, бундан ташқари тўта гишти еб ётган қурилишларнинг соғна камади, иккинчидан бу иморатларга маълум миқдорда сармоя сарфлаб кенг халқ истеъмол молларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилган бўларди.

Бозор иқтисодиёти ҳужалиқ юритиш услубимизга тубдан ўзгартириш киритиш, чет элларнинг янги техника ва технологиясини, уларнинг илгор тажрибасини талқин этишни тақозо этмоқда. Бухоро шаҳрида Италиянинг «Сити»

лашмамиз қурувчиларини тўғри йўлдан бораётганликларидан яна бир қарра дараж беради. Чунки бирлашма 1975 йилдан бери жамоа ҳужалиқлар маблағи ҳисобига қурилайётган иморатларни шу усулда фойдаланишга топшириб келмоқда. Бу усулни янада такомиллаштириш мақсадида 1992 йили вилоятлардаги лойиҳалаш институтлари «Вилоят-жамаъқурулиш» трестларига бўйсундирилди. Янги жамоа ҳужалиқларини лойиҳа ҳужжатларини тайёрлаш ташвишдан озод қилди, деб ўйлабмиз.

Бирлашма жамоа ҳужалиқлари маблағи ҳисобига бажарилган ишлар ҳажминини йил сайин тобора ошириб бормоқда. Истиқболда белгилаш дастурига биноан яқин беш йил ичида бирлашма жамоа ҳужалиқлари учун қишлоқ шартинини нобатта олган ҳолда асосий пудратчи бўлиб қолиши лозим. Бозор иқтисодиётига ўтиш билан боғлиқ муаммоларнинг салбий таъсирини юмшатиш мақсадида тажриба тарикасида жамоа ҳужалиқларига бўлажак капитал қурилишга ажратилган банкнинг узоқ муддатли кредитларини бирлашма пудратчи ташкилотларига жамоа ҳужалиқлари билан биргаликда берилган буюртмалар асосида қурувчиларга бериш ҳамда белгилаш муддатга қуриб битказилган иморатлар фойдаланишга топширилгандан сўнг кредит учун ҳисоб-китобни буюртмачи, яъни жамоа ҳужалиқлари давом эттириши ҳусусидаги масала қуриб чиқилса, яхши бўларди. Агарда шу муаммо иккинчи ҳал қилинса, пудратчи ташкилотларимиз ўз вақтида таъминотчи идора ва корхоналар билан ҳисоб-китобни жойига қўйиб, ўз вақтида ишчиларга маош тўлаб, қурилиш ишларини узлуксиз давом эттириш имконига эга бўлардилар.

Ҳаммамизга маълумки, республика ҳукумати, Президентимиз жамоа ҳужалиқларини янада ривожлантириш, уларнинг иқтисодини мустақамлаш йўлида бир қанча чора-тадбирларни амалга оширмоқдалар. Ана шулардан бири жамоа ҳужалиқлари қўшимча қиймат солиғидан озод этилганлигидир. Бирлашмамиз ташкилотлари, уларнинг асосий воситалари, муомала маблағлари пайчи ҳужалиқлари ҳисобига ташкил этилган. Бу воситалар, маблағлар жамоа ҳужалиқлари мулкдир. Шунга қарамадан бирлашмамиз ташкилотлари бу солиқдан озод этилмагандир. Нарх-навоини кескин равишда ўсиб бориши ҳисобига қурилиш қиймати ошиб бормоқда. Бунинг устига ташкилотларимиз қўшимча қиймат солиғини буюртмачи ҳужалиқлардан ундириб олишга мажбурдирлар. Бу эса фойдаланишга топширилган асосий фондларнинг қийматини янада ошиб кетишига сабабчи бўлмоқда. Ўйлабмизки, жамоа ҳужалиқларига қўшимча қиймат солиғи учун берилган енгилликни бирлашмамиз ташкилотларига ҳам тadbiq этиш жамоа ҳужалиқларининг иқтисодини мустақамлашда олинган қўйилган яна бир қадам бўлур эди.

Ҳалқим Ҳайдарович УСМОНХҲАЕВ



Ўзбекистон Республикаси фани оғир жудоликка учради. Атоқли олим, истеъодли педагог, йил-фан ташкилотчиси, ўзбек машина механикаси мактабининг асосчиси ва раҳбари, академик, техника фанлари доктори, профессор Халим Ҳайдарович Усмонхўжаев 74 ёшида вафот этди.

Х. Ҳ. Усмонхўжаев 1919 йил 20 ноябрда Тошкент шаҳрида туғилди. 1950 йилда Тошкент тўқимачилик институти (ТТИ)ни битирган, ТТИ илмий-тадқиқот шўба-сининг бошлиғи бўлиб иш-лади. 1952—1954 йилларда Москвадаги машинашунослик институтининг аспиранти бўлди. 1954 йилда номзодлик диссертациясини химоя қилган, ТТИга қайтиб, ассистент, катта муаллим, доцент, декан муовини, декан бўлиб ишлади. 1965 йилда Х. Ҳ. Усмонхўжаев докторлик диссертациясини ёқлади, 1968 йилда республика Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, 1984 йилда эса академик этиб сайланди. 1961 йилдан то умрининг охиригача Х. Ҳ. Усмонхўжаев Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг М. Т. Ғрозбоев номидаги ин-шоотлар механикаси ва зилзилабарошиқ институтига ишлади, бу ерда у пахта

чилик саноати мажмуи механизмлари ва машиналари назарисини бўйича илмий мактабга эса солиш, шу истиқболли соҳа билан шуғулланувчи илмий-тадқиқот тажрибахоналарини ташкил қилди. Академик Х. Ҳ. Усмонхўжаев механизм ва машиналар умумий назарисини ривожлантиришга, машинада пахта териш назариясини пўжугда келтириш ва тараққий эттиришга муҳим ҳисса қўшди. У ўзгарувчан тузлам элиқчилик механизмлари динамика тузиллигининг кинематика жуфтлиги назарисини фундаментал асосларни ишлаб чиқди, бу назария пахта териш машиналарининг ўзидан ўзи тазаланувчи таркибий шпинделини яратишда қўлланади. Х. Ҳ. Усмонхўжаев машина ва механизмлар назариясининг долзарб муаммоларига бағишланган 5 та монография, 100 та илхиро, 300 тадан кўпроқ илмий ва илмий-оммабол рисодалар ҳамда мақодалар, «Машина ва механизмлар назарияси» дарслигининг муаллифидир. Бу дарслик республика учун муҳандислар ва муҳандислик муаллим кадрлар тайёрлаш учун асосий қўламама бўлиб қолди. Илм-фани ривожлантиришдаги, юқори маалали мутахассислар тайёрлашдаги хизматлари ва жушқин илжимоий фаолияти учун Х. Ҳ. Усмонхўжаев орден ва медаллар билан мукофотланган, унга «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берилган. У фан ва техника соҳасида Ўзбекистон Республикаси Беруний номидаги Давлат мукофотининг лауреатидир. Таниқли олим, дўст ва оилапарвар аjoyиб инсонни ажал орамиздан олиб кетди. Унинг порлоқ хотираси дўстлари, касбдошлари, шо-шоотлар механикаси ва зилзилабарошиқ институтига ишлади, бу ерда у пахта

М. А. КАРИМОВ, Ш. М. ЯҲУДОШЕВ, А. МУТАЛОВ, М. Х. ЖУРАБЕКОВ, С. С. САИДҚОСИМОВ, Т. Т. РИСҚИЕВ, М. К. ҚОРАБЕКОВ, Ж. С. САЛОҲИДИНОВ, Н. Р. ЮСУПБЕКОВ, А. Ф. ХОЛМАУРОДОВ, К. Ғ. ҚУЛОМОВ, Т. Ғ. РАШИДОВ, Е. Н. МУБОРОҚОВ.

ЛАВЛАГИ ЭВАЗИГА ҚАНД ОЛИНДИ

● НАВРҲҲЗ байрамиде Асана туманидаги «Навбахор» жамоа ҳужалиғи аъзоларига икки килограмдан қанд улашди. Ҳужаликда ўтган йили икки гектар ерга қанд лавлаг иккиб, 96 тонна ҳосил олинган эди. Унинг 80 тоннаси Жамбул шаҳридаги қанд заводига топширилиб, ўринга қанд-шакар келтирилди. — Бу йил лавлаг майдонини кенгайтирмоқчимиз, — дейди ҳужалиқ бошқаруви раиси Турсунбой Маматкулов. — Шу йўл билан шакар муаммосини ҳал этмаиз. Бунинг учун кўп чийим қилинмайдн, Юз тонна қанд лавлаг иштиртириш учун 50 минг сўм сарфлаш кифой.

БЕКАЛАР КҮРИГИ

Меҳнатобод қишлоқ Кенгашидаги «Гигант» жамоа ҳужалиғида «Уй бекаси-93» кўриғи ўтказилди. Аввал маҳаллаларда бўлиб ўтган кўриқларда фoлиб чиққан беш аёл — уй бекаси жамоа ҳужалиғи клубида томошабинлар қаршида ўз маҳоратларини намойиш этдилар. Уй бекалари ўзбек классик шоирлари қиёфасига кириб ғазаллар ўқиди, ҳаётимиздаги айрим камчиликлар ва муаммоларни ҳажв қилдилар, болаларнинг кийимларини таъмирлаш, пазандачилик соҳасидаги ўқувларни кўрсатдилар, эркин мавзуда чиқдилар. — Кўриқ ҳайъати уй бекаларининг билим ва кўни-



Т. ТОШПҲЛАТОВ.

ХУШХАБАРЛАР

● ҚУВА дой маҳсулотлари комбинатида бир кеча-кундузда 50 тонна ун тортадиган янги тегирум қурида бошланди. Ун кўнайғач, маҳсулот гури ҳам ортади. Шу мақсадда корхонадаги қандолат пехи қуввати оширилди. Илгарилари бу ерда 300 тонна ун маҳсулотлари тайёрланган бўлса, энди бу кўрсаткич 800 тоннага етди.

ЎРГИМЧАККАНАГА ҚИРГИН КЕЛТИРАДИ

● МАРҲАМАТ туманида пахта ва бошқа қишлоқ ҳужалиғи экинларининг ашадий кўшандаси — ўргим-чакканага қарши ишлатилган дорн — оҳақли олтинугурт қайнатмаси тайёрландиган кичик завод ишга туширилди. Дастлабни ҳисоб-китобларга қараганда, корхона Марҳамат ҳужалиқларига эмас, қўшни туманларни ҳам маҳсул қилиб таъминлайди.

ЭРТАГИШАР ЕНҒОҚ

● СУРХОН воҳасининг тоғ ва тоғонди қишлоқларида азал-азалдан жайлар Енғоқ дарахти ўсади. Аммо улар 15—20 йилда ҳосил беради. Денон туманидаги «Хазорбоғ» давлат ҳужалиғида Олимп Норқоболов бошлиқ кўчатчилик бўлими болбонлари янги Енғоқ навини яратди. Бу нав эрта ҳосилга кириб, меваси барвақт пишди, мағзи тўқ бўлди.

ЖАЖЖИ ТЕГИРМОН

● БУХОРО ва Тошкент вилоятларида соватга 250 килограмм ун тортиб берадиган жажжи тегирумлар ишлаб чиқариш снновдан ўтказилад бошланди. Бу тегирумчалар давлат «маҳаллий саноат» корпорациясига кирувчи «Прогресс» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасида яратилди. Ҳозир «Прогресс» мева ва сабаотини қуртландиган, консервландиган, сопол таъзалар ва бекак материаллар ишлаб чиқарадиган машина-ускуналар асалоқда. Янги машина-ускуналар корпорациянинг тажриба-механика заводига тайёрланмоқда.



Т. ТОШПҲЛАТОВ.

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ



СУРАТЛАРДА: 1. Ҳалол меҳнат билан ҳурмат қoлаб келадиган сабзавоткор Насиба Бозорбоева. 2. Меҳнатли боллар ҳозир ашаддай чаман бўлиб гуллаган. 3. Ўз ишнинг фидойисини Муроджон Мирзалиев экинга ишлов бермоқда.



Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.



Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

ЕР ЭГАСИНИ Топганда

Қирбай районидеги машҳур «Маданият» жамоа ҳужалиғи кейинги йилларда нимагадир қолоқлар сафига тушиб қолди. Иш орқага кетаверди. Режалар баъзида ярмига ҳам етмасди. Қолоқликдан чиқиш учун кўпгина тadbирлар қўлланилди. Лекин натижа чиқмади. Район раҳбарияти ҳужалиқ тўғрисида анчадан бери бош қотирди. Қандай қилиб жамоада ишни ўнгиш мумкин? Бунинг учун нима қилиш керак? Бу узоқ вақт кун тартибда турди. Ниҳоят ҳужалиқ раҳбарини ўзгартириш керак деган фикрга келинди. Бу воқеа 1992 йилнинг бошида бўлиб ўтди. Ҳисобот-сайлов йиғилишида шу жамоада ўсиб-улайган, деҳқончиликни яхши тушунадиган, истеъодли мутахассис Акмал Назаров район ҳокимлиғи

томонидан раисликка тавсия қилинди. Номзод ҳужалиқ аъзолари томонидан ҳам қўллаб қувватланди. Янги раҳбар ишнинг ҳужалиқ фаолиятини унинг зарар кўриш сабабларини ўрганишдан бошлади. Кейин иш юритишнинг янги усуллари ишлаб чиқаришга дадил жорий этди. Мавжуд 1470 гектар ердан оқилона фойдаланиш йўлга қўйилди. Шунингдек, жамоада меҳнат интизомига ҳам қатъий риоя қилина бошланди. Ер-лар оилавий пудрат асосида одамларга бўлиб берилди. Ишловчи билан жамоа ўртасида шартнома имзолаш, ҳар бир тараф ўзига масъулият ва вазифа олди. Шу бонс аста-секин ҳужалиқдаги ишлар назорат остига олинди. Экин майдонларида яхши ишламаётган ёки ундан фақат шахсий манфаати йўлида фойдаланаётган кишиларга ер бериш тўхтатилди. Ҳар бир қарич ер жамоа бошқаруви иختирида бўлди. Амалга оширилган чора-тадбирлар йил якунида ўз самарасини бера бошлади. Анча йиллардан бери биринчи марта йиллик режа ошини билан удалланди. Жамоа аъзоларининг қўли пул қурди. Ҳужалиқ ҳам биринчи марта йили даромад билан якунлади. 4 миллион 667 минг сўм соф даромад олинди. Ҳозирги шароитда бу катта маблағ эмас, албатта. Лекин қолоқ ҳужалиқнинг биринчи йилдаёқ қарзлардан қутулиб, бозор иқтисодиёти қийинчилиқларига қарамай йили фойда билан якунлашнинг ўзи бўлмайдн, албатта.

Бунинг учун деҳқонлар

800 беш қорамол парварши қилинмоқда. Бундан қол-қол аъзолари ҳам манфаатдордир. Наврўз шарофига новослар сўйилиб, гўшти қолхоз аъзоларига арзон нархда сотилди. Яна бир қулай шарт яратилди, яъни чорвадорларга дам олиш уйи фойдаланишга топширилди. Жамоа аҳолисини учун қулай шартлар яратилмоқда. 1992 йили аҳолига 7,5 километрик масофага табиий газ ўтказилган бўлса, 1993 йилда бу кўрсаткич 8 километрик ташкил этди. 2 километр узунлиқдаги қурувлар тортилиб, хонадонлар ичимлик суви билан таъминланди. 3 та сабазот, 3 та гўшт дўконлари очилди. Айн пайда сабазоткорлар даласида иш қилинган. Эртаги экинлар экин бўлиди. 100 гектар ерга эртаги сабазот кўчатлари ўтказилди. 70 гектар ерга до экинлари қалади. Ҳозир унинг чиққан ишчиларини парварши қилишга киришилмоқда. Бозор иқтисодиёти имко-

ни борича тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришнинг талаб қилинмоқда. Шунданга етиштирилмаётган хом ашёдан олинмаётган фойда кўпаяди. Ҳужаликда бу борада баъзи ишларни амалга ошириш режалаштирилган. Ҳозир қисқа фурсатда сабазот ва меваларни қуритиш, уларни сақлаш учун омборхона қуриш мўлжалланапти. — Ҳалқимиз маъмурчи-лиги йўлида хизмат қилаётганмишдан беҳад мамунимиз, — дейди жамоа ҳужалиғи бошқаруви раиси Акмал Назаров. — Бу йил ба-ҳор яхши келмоқда. Ҳозир ҳамма экин-тиқин ишларни таломладики. Эндиги ваифа уларни парварши қилиш. Ниятимиз жорий йилда ҳам сабазот, мева ва узумдан мўл ҳосил етиштириб, ҳужалиқ иқтисодиётини янада мустақамлаш.

Р. ОРИПОВ, «Қишлоқ ҳақиқати» махсус мухбири.

Қайта куриш ўз маъмури ва моҳиятига монанд дунёвий ислохотларни вужудга келтирди. Нега дунёвий? Шунинг учунки, табаррук курраи заманида онг буюк ва кудратли саналган СССРдай улкан мамлакат барҳам топиб, ўз эркини ўзи белгилочил мустақил мамлакатлар жаҳон маъдонига чиқди. Уларнинг мустақиллигини дунёдаги аксарият ривожланган мамлакатлар тан олди. Ана шу тенгликнинг сафида сукули Узбекистонимиз ҳам борлигидан ифтихорамиз.

Мустақилликка мушаррафлик дунёқарашимизни кенгайтирди, нуқтаи назарларимизни аниқлаштирди, тафаккурни тарафлартирди. Фикрларимизни тинчлаштирди. Ҳақиқий юрт, фидоийликлар билан бирга бир ховуч кимсалар ўз манфаатлари илгирисиде эркинликмиздан пул, мол-дунё орттириш ниятида нобогоғ уралганлари намоён бўла бошладилар. Дафъатан қарасангиз, бир сафда бораётган «олий ҳиммат, фидоийлар». Ниқобларини йиритиб ташласангиз, шу кўнгул кунларни қўрқомайдиган маразлар таъбирини хира қилади.

Хар бир хонадоннинг ўз дарвозаси бўлади. У худ қадас ва далҳасидир. Ҳа-дишларда таъкилланганича, меҳмон туғул хонадон соҳибига ҳам ўз дарвозаси олдида бир лаҳза тўхтаб, келмаётганича ишора этди. Ҳақиқатда кўйини шарт. Шундай экан, шаҳарнинг, мамлакатнинг дарвозаси назоратда қолмаслиги мумкинми? Республика Президентини бу борада оид фармон чиқарди. Узебекистон Республикаси давлат боқжонаси қўмитаси ва унинг вилоятлардаги бошқармалари мамлакатимиз сарҳадларининг энг гавжум нуқталарида жиқидил ва кескин ҳаракат бошладилар.

Республика Президентининг қўмитаси ва ташаббуслари билан уюшган жиноятчиликка қарши кескин ўт очилгани боқжона ишларини қайта кўриб чиқишни, кадрлар масаласини юксак масъулият билан ҳал этишни тақозо этди. Бу оқил тадбирни Андижон вилоятидан бошлангани ҳам бежиз эмас. Узебекистон Республикаси Олий Кеңашини қонунчилик, қонунийлик ва ҳуқуқ тартиботи масалалари қўмитасини расийнинг ўринбосари бўлиб ишлаётган, ҳуқуқшунослик фанлари номзоди, полковник Турсунбой Мирзаев вилоят боқжона бошқармасининг бошлиғини этиб тайинлади. Тез орада 10 та пост, тайёрағок, темир йўл бош бекети ва ташиқ қўлчилари алоқалар бў-ғича кузатув пунктларидаги кадрлар масаласи қайта кўриб чиқилди, зарур тадбирлар амалга оширилди.

Хўш, улар бирор амалий натижалар бердими, деган савол туғилиши табиий. Ҳа, олға томон даяли силжинлар кузатилади. 1992 йилнинг сўнги бир ойида вилоятдан ташқарига олиб чиқилиб кетилган 40 миллион сўмлик махсулот тўхтатиб қолинди. Турли қинғир йўллар билан қонунуний олиб кетилган маҳсулотнинг қатъий давлатла қайтарилди. 1993 йилнинг январиде эса қонунуний йўл билан четга олиб чиқиб кетилган 37 миллион 764 минг сўмлик турли хил махсулот ушлаб қолинди ва давлат фойдаласига мусодара қилинди. Шунингден, бу қонунсиз ҳаракатлар учун 661 минг сўм жарима солинди. Унинг 541

минг 500 сўми 13 нафар мансабдор шахслар зиммасига тушди. Шундай шартларда ишларини яқинидаги 14 миллион 844 минг 296 сўмлик ноқонунуний йўл билан четга олиб кетилган махсулот тўхтатиб, мусодара қилинди. Қўриб турибдики, ўтган йилга нисбатан қатъий билан ҳаракат қилинмоқда.

Енгилри таъминотидаги танглик ҳаммага аён. Енгилри шашлик барча тармоқларда мавжуд. Кенг миқёсли ишларни тўхтаб қолишига олиб келмоқда. Шундай шартларда Хонобод темир йўл бекатида боқжона ходимлари Муборак олтингургурт заводи томонидан Қўриқтепа туманидаги «Султонобод» жамоа хўжалиғига юборилган 120635 литр, яъни 6.044716 сўмлик ёнгилрини

ҳароҳидан машинани четга олиб тўхтатишни талаб этди. Шунда шифернинг ёнгилри кетиши экинчи очиб юборди. Носиржон ойна туғичини маҳкам ушлаганча осилиб қолади. Шифер рулни ўз томонига кескин бурганда сержант қўлаб кетди. Машинанинг ойна гилдираги қорни аралаш босиб, оёқларини мажақлаб ташлади.

Носиржоннинг ҳаётини энг аввало худонинг ўзи асради. Қолаверса, вилоятнинг энг моҳир жароҳчилари бутун билимларини ишта солиб, узилиб кетган иккаликларни улашга улгуришди. Шифокорлар қўлидан ниманки келса қилинди. Ҳақиқатан боқжона раҳбарини оёқда туриб тонг оттиришди.

татдик. — Аниқроқ айтиш мумкинми? — Гап бундай. Ушда помидор пастанга ишлаб чиқарилган консерва заводи йўқ. Жалолободда эса бор. Аммо у ерда Фақатгина 950 граммлик паста ишлаб чиқарилади. Биз тўхтатган туғича идишлардаги томатлар эса 9,2 килограммлик. Бунақа ҳажмдаги томат Фақат Андижон вилоятида ишлаб чиқарилади. Ҳамма нарсани ҳисобга олисангиз бир нарсани унуттишди. Яъни 9,2 килограммлик идишга Жалоолободда тайёрланган 950 грамм деб ёзилган ёнгилрини ёнгилридан Томат таркибининг ҳам лаборатория кўригидан ўтказдик. У Андижонда тайёрланган томат. — Демак, ўш тижорат

маҳкамасининг 220-қарори га бинаов ташқи иқтисодий алоқаларини ҳам назорат қилмас. Нима учун? Шунинг учунки, республикаимиз мустақилликка эришгач, қориний мамлакатлар билан туғридан-туғри иқтисодий алоқаларга бошланди. Бу ҳаракатларда қонунийликни таъминлаш шарт. Қатъий кўрсатмасак, контрабандачиликка йўл қўйган бўламиз.

— Бу борада ҳам қонунбузарликлар содир этилди-ми? — Қисман. Айрим районларда кўнчилик хўжаликлар ўз ихтиёрида қолган пахта толасини битта хўжалик номидан расмийлаштириб, четга чиқаришга интилиш ҳолини кузатдик. Бу қонуний эмас. Бундай йўл тутилдиган бўлса қўзғўямачи

гина енгил машина бўлса, тонна-тонналаб махсулотни 50—60 километрлаб жойдан олиб келиш осон дейсизми. Унинг ҳаракати-чи, йўлотирилган иш соатлари-чи. Шунинг ўрнига ҳар бир районда алоҳида магазин очилиб, мусодара қилинган махсулот ўша магазинлар орқали меҳнатқилларга етказиб берилса қулайроқ бўлармиди. Боқжона магазинлари энг бой, махсулот турлари ранг-баранг савдо шоҳобчаларига айланарди. Вилоятнинг янги ҳокими шундай қилди. Айни мундао бўлди.

Дарҳақиқат, оғир ва мураккаб, тигиз шаронда ишлаётган бўлсалар ҳам боқжона ходимлари волишмади. Ўз касбларига меҳру оҳтиромлирини намоён этипти. 10 та доимий постда қатъий назорат ўрнатилган. Сайёр постларда ҳам имкони борича хўшёрлик ва сезирлик хўжмрон. Лекин назоратсиз қолаётган нуқталар ҳам йўқ эмас. Қишлоқ, маҳалла, дала йўлларининг беҳи-соблиғи ҳам ишта ҳалақит берайтир. Битта йўлнинг бир томони Узебекистон, иккинчи томони Қирғизистон. Бир сойнинг у соҳилида қирғизлар, бу соҳилида ўзбеклар яшайди. Бундай шароитда экинчи беркитсангиз тешикдан ўтиб кетишди.

Яна шунни ҳам унутмаслик керакин, республикаимиз Президентини Узебекистон фарқоси учун дунёнинг қайси нуқтасида йилт этган манфаатдорлик қўриси, ўша томонга етиб борапти, вазиётини ўнлашга қўмақлашувчи шартномалар имзо-лапти. Отанинг тоғанини бола асрай билмас баракка кўтарилди. Боқжона хондимири ана шундай нозик нуқтада туриб насбиамизни қўриқлаштирди.

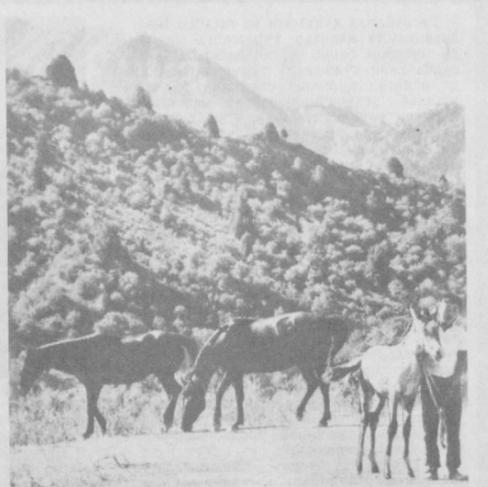
Рейдимиз давомиде яна бир нарсга ишлов ҳосил қилдик. Иш усул ва услубларидеги түб Угагириллар қўзга ташланапти. Ноқонуний йўллар билан Узебекистон ташқарисига олиб чиқиб кетилган моддий бойликларни тўхтатиб қолиш билангина эмас, бу қинғир ишларнинг асл манбаларини топиш билан ҳам чуқур ва жиқидил шугуллана бошладилар.

Кенсаларнинг таъкил-лашча, паррандао даррандао, ҳатто энг йиртинча ҳайвонлар ҳам ўз қамларининг озгидаги луқмасини, кўз олайтирмас экан. Надомадлар бўлишини, баъзи очкўз, нисонфис, диёнатеиз кимсалар ўз ота-онанининг, ўғил-қизининг, ака-укасининг, ёрқариндош-уруғининг, четга олиб чиқиб, пуллаб бойлик орттиришга жон-жаҳди билан интиломоқда. Боқжонанинг сержат посбонларига битта истегимиз бор: ор-номуни унутганларга мурасасиз бўлиш, аёвсиз ўт очини! Токи, ҳеч ким меҳнатқаш насбасини четга олиб қўнчиқдек жиноятга қўл урмасин, шармандаларча иймонсизликка юз бурмасин!

С. РАЖАБОВ,
Узебекистон радиосининг мухбири.

Қ. МАХМУДОВ,
Андижон вилоят боқжона бошқармаси иқтисодий жиноятчиликка қарши кураш бўлими бошлиғи, милиция подполковниги.

А. ҚОРАБОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.



— Бу кеңгликлар узра Арқондан холис қилай яйраб, жавлон ур, сеин тоғочим... И. ПОРТНОВ олган сурат.

ДИЁНАТНИ УНУТГАН ДЎЗАХИДИР

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» РЎЗНОМАСИ, ЎЗБЕКИСТОН РАДИОСИ, АНДИЖОН ВИЛОЯТ БОЖЖОНАСИ БОШҚАРМАСИНИНГ ҚЎШМА РЕЙДИ

тўхтатдилар. Олғирларнинг қўзлари беқоланиб, сўзлари қовушмай қолди. Югуриб-елишиб сохта телеграммани рўқач қилишди. Унда ёнгилрича, манзил адашиб, ноғуғри кўрсатилган эмич. Енгилри ортилган вагонлар Уш вилояти, Қорасув туманидаги Қашқар қишлоқ темир йўл бекатига ўтказиб юборилиши зарур эмич. Хотамтойликни қаранглар. Узебекистонда ҳар литр ёнгилри ҳисобда турган бир вазиётда муборакликлар қорасувликларга бир-икки тонна эмас, 12 0635 литр ёнгилрини совга қилиб юборишармиди! Пу, бунақаси кетмайдил. Элу ортинг насбаси куча-қўйда адашиб юридиган мол эмас.

Шу йилнинг 16 январиде Хўжаобод постиде ҳам ўш аэропортга қарашли иккита машина тўхтатилади. Бу машиналарда 35 минг 200 килограмм ёнгилри бўлган. Хўжаободда кўрсатилишича, бу махсулот Андижон вилоятига жойлашган «Н» ҳарбий қисмага қарашли. Бу «сахаватешаликка» нима дейсиз. Гўё Андижон ариқларида сув ўрнига ёнгилри оқалиди-ю хотамтойлар уни қўлишларга иғвом қилаётгандай. Давлат боқжона ходимлари сергат бўлишганинда шунга ёнгилри вилоятдан ташқарига чиқиб кетарди.

Марҳамат постиде эса мана шундай қонунбузарликнинг бири фожиа билан яқуланди. Ушга куни пост инспекторлари — сержант Носиржон Раҳимов билан кичик сержант Шўхрат Рустамовлар чегарадан ўтувчи қўшмача йўлларини кузатишга чиқишди. Канал бўғича йўлда ўш вилоятига қарашли ёнгилри ташийдиш қўриқлашчи бўлишди. Қўриқлашчи машиналарнинг ёнгилри кўриш мақсатида тўхтатиш мажбур этди. Пайтдан фойдаланиб сержант Носиржон ёнгилри юклаган машина олдида ўтиб, ҳужжатларини талаб қилди. Қўриқлашчи машиналар билан сержант Носиржон чапдастик билан ўзини четга олди ва шу фурсатнинг ўзида сакраб кабина зинапоясига чиқиб олади. Шифердан, унинг ёнидаги

Хаммаси аён бўлди. Уш вилояти, Аравон туманидаги «Кенгаш» кооператив шифери Аҳмад Содиқов, механик Мамадиёр Қора-тоевлар қонунсиз йўл билан ёнгилрини олиб кетишмоқчи бўлишганида шундай фожиа-ни содир этишди. Виждон-сизликни қарангки, туман-даги Умирқў Қорабоев ном-ли жамоа хўжалиғидан бир машина соляраки ноқонуний йўл билан олиб кетиша-ётгани намлик қилгандай ўш хизмат вазифасини ўтай-ган боқжона ходимини ҳа-тига оқиқдан-очиқ тақовуз қилишди.

Боқжона ходимлари ана шундай оғир, мураккаб, қаттиқ шаронда посбонлик қилишмоқда. Қирғизистон Республикаси билан чегарадош Пахтаобод районидеги Мадааният постидеги ишлар билан танишганимизда бунақа яна бир қарра ишонч қили қилдик. Бўралоб қор ёнгилри. Ўзгирин заҳри ҳар қандай қалин либосини ҳам найзадай тешиб ўтади. Пост бошлиғи, милиция майори Олимжон Халилов, инспектор сержантлар Гуломжон Собиров, Маъмиржон Ура-мов, Қўрбонали Солтоволов транспорт оқимини сергатлик билан кузатишмоқда. Енгилри олдиған бирор панаяқ ҳам йўқ.

— Мана бу «КамАЗ» машиналар нима учун тўхта-тилган, — сўраймиз пост бошлиғи Олимжондан. — Иккала машина ҳам ўш вилоят ДОСААФига қарашли. Давлат белгиси 13—96 ОШМ машинасида 1111 дона, давлат белгиси 12—96 ДУ машинасида эса 1110 дона туғича идишда помидор томати бор. — Бу махсулот қардан юборилаётгани ва қаерга, нима мақсадда олиб кетилгани сизларга маълумми? — Маълум, — деди пост бошлиғи. — Биринчи машинада 10 минг 234 килограмм, иккинчи машинада эса 9999 килограмм, деб ҳужжатлаштирилган. Бу томат ўш вилояти тижорат марказидан Москвага юборилмоқда. Мақсад бартер йўли билан «Мустаг» билан айирбошлаш. Ҳужжатлар шундай расмийлштирилган. Нимани нима билан алмаштириш уларнинг иши. Масаланинг бу томонига биз аралашганимиз йўқ. Лекин бошқа нарсадан шубҳаланиб тўх-

марказининг устаси фаранг-лари аввал қандайдир қинғир йўллар билан Андижон вилоятига ишлаб чиқарилган маҳсулотни ўшга олиб ўтишган. Сўнгра уларга микдори мунаққо тўғри келмайдиган ўш ёнгилрини ёнгилрига гўё бу махсулотни ўзлариде ишлаб чиқарилган қилиб, сохта ҳужжатлар тайёрлашган ва уни аронқ алмаштириш учун Москвага йўл олишган.

Ўшлик тижоратчиларнинг устадонлигини қаранг. Вироларнинг таҳорати билан намоз қўйишни ҳам савоб, деб билмасиз-я. Бир қарашда меҳнатқилларнинг манфаатлари йўлида теб туғича-ётгандай бўлиб кўришларини мумкин. Йўқ, уларни жинғилдон балоси йўлдан оздирган. Шундай бўлмаганда ҳалол молни ҳаром нарсга алмаштириш учун Москвага боришармиди. Эл-юрт гаминаи еганлариде томати донга, унга, шакар-қандга, ёғу чойга алмаштириш учун боришмасмиди.

Қаранг-а, озиқ-овқат етиш-маётган, бори ҳам мисқолаб тақсимланаётган тана пайтада ҳамшакарларига но-ўрнига Американинг «Мустаг» арогини олиб келиш-га бел боғлабди бу азаматлар! Бу жинғилдоннинг ҳалакал отишидан бошқа нарсасиз эмас. Чўнтгани қаплайтириш дарди, холос.

Белгилаб қўйилган совуи меҳнатқиллар аҳтиёбинини қондира олмайтир. Натияжа-да бир дона совуини чайвон бозоридега 40—50 сўмдан сотиб олишга мажбур бўлмоқдими. Мадааният пости-да Қўриқчи шаҳар кичик қорхонаси бошлиғи Абдува-ҳоб Нишопбоевга қарашли 15864 дона совуи юқилган машина тўхтатилади. Нишоп-боев бу совуларни Учқўр-ғон селёпосидан олиб, Ыш-кек шахрига олиб кетётган экан. Бу бориб турган нис-софизликнинг ўғзини. Бу ёқда меҳнатқиллар муҳтож бўлиб туришаверисин-у ёқда чапдастик «нишоблар-монлик» қойилатларини иш-га солиб, зарур махсулотларни четга олиб чиқиб кетишаверисин. Йўқ, қонун бундай ҳатти-ҳаракатларга йўл қўймайдил.

— Хизматимиз доираса-тобора кенгайиб борапти,— деди боқжона бошқармаси бошлиғи Турсунбой Мирза-ев. — Узебекистон Вазирлар

лиқининг янги шакли вужуд-га келиши мумкин. Бунинг олдин олдик. Яқинда бир воқеа бўлди. Вилоятимизга Москва орқали Вьетнамдан спирт келтирилди. Вазифа-мияз тақозоси билан қонтей-нерларни очиб кўрдик. Ҳуж-жатда фақат спирт жўнати-гани маълум қилинган. Ле-кин спирт билан бирга ҳеч қандай ҳужжатсиз 1453 ши-ша идишда 2 миллион 8000 сўмлик «Женшен» ва дори-ворлар аралашмаси ҳам бор-лиғи аниқландил. Буни с шах-сий ҳамани ўйлаб қилинган иш. Контрабанда мана шун-дай йўллар билан авк ола-ди. Боқжона томонидан босилган мухрини боқжона ходимининг иштирокисиз бувиш мумкин эмас.

Биз Мадааният, Хўжаобод, Марҳамат постлариде боқжона ходимларининг ишлаш-лиши, очиги қонийчи ҳай-вонлиқни, Улар эл-юрт: си-зу бизнинг четга чиқиб кети-лиш мумкин бўлган насба-мизга посбонлик қилишмоқ-да. Аҳволларини эса нотор. Бошқарма ихтиёрида тур-таган машина бор. Вагон-уйлар «Иброҳимдан» қолган эски дўкондан эслатили. Баъзи постларда валя бор, баъзилариде рақия туғул телефон аппаратурининг ҳам шалогини чиқиб ётади. Четга махсулот олиб кетаёт-ганлар учур туғулорда боқжона ходимлари қирчангига зордай қўрилади. Шу ўрни-да айрим тумалар ҳокими-я-тидаги рақбарларнинг ло-қайдлинги ҳам дилни равиқ-и. Боқжона ходимлари шу район сарҳадлариде пос-бонлик қилинса-ю қонуи но-ми билан кечасио куядузи сергат туршиса-ю «биродар қолинг не», деб қўйишга ярашмаса. Хўш, боқжона ходимлари кимларнинг риз-қўзини кўриқлашмоқда. Бир бор ҳол сураш билан қўнгил тоғдай кўтариллади-ку.

Ўтган йили вилоятнинг собиқ ҳокими постларда уш-ланиб, мусодара қилинган товар махсулотларини вило-ят марказига жамлаш ҳа-қида қарор қабул қилган эди. Бу қарор қанчадан-қанча мушқулчиларни кел-тириб чиқарди. Тўхтати-ган махсулотни транспорт топиб вилоят марказига ет-казиб келиб, топириш машамасини айтган. Юқо-рида таъкиллаганимиздек, бошқарма ҳисобиде тўртта-

Бешарик районидеги «Узебекистон» жамоа хўжалиғиде меҳнатқиллар содомотлиғига Йилдан-Йилга эътибор берилмоқда. Бу худудда жойлашган табиий масқанда 100 Урилли ички ва болалар касаллиқлари бўлимидаги ҳамда туғруқхона фаолият кўрсатиб келмоқда. Улар замонавий табиёт эсаб-анжомлари билан жиқозланган. Қишлоқ ахли шифокорлар хизматидан фойда мамну.

СУРАТДА: туғруқхона доясн Майрамжон Сотволдиева лиги туғилган чақалонлар билан.

Р. АКБАРАЛИЕВ олган сурат.

Узебекистон ўсимликларини ҳимоя қилиш илмий-тадиқот олий илмгоҳи жамоаси олий илмгоҳ директори, Узебекистон Қишлоқ хўжалиқ фанлар академиясининг академиги

Абдували Имомалиевич ИМОМАЛИЕВнинг бевақт вафот этганини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг онла аъзоларига, қаму қариндошларига ва яқинларига таъзия ихозор қилади.

Тошкент Давлат аграр университети ректорати Тошкент қишлоқ хўжалиқ институтининг собиқ ректори, таниқли олим, улғун инсон, академик

Абдували Имомалиевич ИМОМАЛИЕВнинг вафот этганини муносабат билан онла аъзоларига чуқур ҳамдардик билдиради.

Муассислар: Узебекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиғи вазирлиғи, «Уз-плодоовощчипром» концерни, Узебекистон Республикаси Адлия вазирлиғи, «Қишлоқ ҳақиқати» журналистлари жамоаси.

«Қишлоқ ҳақиқати»нинг ТАРҒИБОТ-ТИЖОРАТ ХИЗМАТИ

ОМАД КЕЛСА, БИР ЗУМДА МИЛЛИОНЕР БЎЛАСИЗ

ҲА, АГАР ОМАД ҚУЛИБ БОҚСА, БИР ЛАҲЗАДА МИЛЛИОНЛАРГА ЭГА БЎЛАСИЗ! МУСТАҚИЛ ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЛАҲЗАЛИК ЛОТЕРЕЯСИНИ СОТИБ ОЛСАНГИЗ, СИЗДА ШУндай ИМКОНИЯТ ТУғИЛАДИ. РЕПУБЛИКАМИЗНИНГ МИНГЛАБ ФУҚАРОЛАРИ ОМАДЛАРИНИ СИНАБ ҚўРИШИП, КАТТА ЮТУҚ ЧИҚИШИГА ИШОНЧ ҲОСИЛ ҚИЛДИЛАР.

25 МИЛЛИОН, 15 МИЛЛИОН, 10 МИЛЛИОН, 5 МИЛЛИОН, 1 МИЛЛИОН, 500 МИНГ СЎМЛИК ВА БОШҚА ЮТУҚЛАР ЎЗ ЭҒЛАРИНИ ҚУТМОҚДА!

ҲАР БИРИНИНГ ҚИЙМАТИ 100, 200 ВА 500 СЎМЛИК БЎЛГАН ЛАҲЗАДА ўйналадиган ЛОТЕРЕЯ БИЛЕТЛАРИ ЖАМГАРМА БАНКИ МУАССАСАЛАРИДА ВА ЖАМОАТЧИ ТАРҚАТУВЧИЛАР ТОМОНИДАН СОТИЛМОҚДА.

БИЛЕТЛАР СОТИЛАЁТГАН МУАССАСАЛАРДА ЛОТЕРЕЯ ШАРТЛАРИ ҲАҚИДА ТЎЛИҚ МАЪЛУМОТ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН. ҚУЙИДАГИ РАҚАМЛИ ТЕЛЕФОНЛАРГА ҚУНГРОҚ ҚИЛСАНГИЗ ҲАМ ЛАҲЗАДА ўйналадиган ЛОТЕРЕЯ ҲАҚИДА ТУШИНИТИРИШ БЕРИШАДИ: 54-26-31; 33-51-95; 45-66-43.

ОМАД ЕР БЎЛСИН!

Ўзебекистон
«ЭКОСАН» жамғармаси «Восток» фирмаси Жамғарма банки.